

Organ satışı serbest olsun

2009-05-03 20:12:59

4 Nisan tarihli Hürriyet gazetesindeki habere göre, daha önce CNN'deki 'Larry King Show' programına çıkarak böbrek hastası olduğunu ve gereken böbreği bulmanın çok uzun süreceğini hatırlatarak "Bana yardım edin" diye yalvaran Natalie Cole, bu isteğini konser vermek için geldiği Milano'da tekrarlamış.

Tüm dünyada böbrek nakli için bekleyen onbinlerce insan var. Maalesef bu talebi karşılayacak düzeyde organ bulunamadığından, birçok hasta sıra kendisine gelmeden ölüyor.

Bu durum bir iktisatçı bakış açısıyla değerlendirildiğinde basit bir talep fazlası sorunu. Çözümü de basit: fiyatların yükselmesi. Ancak mevcut sistemde bu mümkün değil. Çünkü dünyanın hemen her yerinde organ ticareti yasak. Organ arzı sadece bağışlara dayanıyor. Yani organı veren karşılığında sadece bir başkasına yardım etmenin manevi hazzını elde ediyor. Tabii bu durumda organ arzını talebi karşılayacak kadar arttırmak mümkün olmuyor. Halbuki bir de organlarını bir bedel karşılığında başkalarına vermeye razı olanlar var. Organ ticareti yasal olmadığı için bundan yararlanamıyoruz. Organ ticareti yasal hale getirilse, bedelini ödeyen herkesin ihtiyacını karşılayacak kadar organ bulmak mümkün olabilir.

Bu önerinin kulağa hoş gelmediğini biliyorum ama bu yöntemin birçok avantajı var. Tabii ki en büyük avantajı birçok insanın hayatının kurtulması. Bunun yanında sigorta şirketlerini diyaliz gibi uzun süreli ve yüksek maliyetli tedavilerden de kurtarıyor. Bu nedenle sigorta şirketleri bu nakillerin bedelini memnuniyetle karşılayacaktır.

Günümüzde birçok hasta, yasadışı olmasına rağmen, denetimlerin zayıf olduğu ülkelerde, sağlıklı olmayan koşullarda organ nakli yaptırmaktalar. Organ satışının yasallaşması halinde hem nakiller daha sağlıklı koşullarda gerçekleştirilecek hem de organını satanların eline organ simsarlarından daha fazla para geçecektir.

Organ satışına karşı yapılan en önemli eleştiri bu işin satan tarafında sadece fakirlerin olacağıdır. Doğrudur. Organ pazarı birçok tek böbrekli ama cebinde yaklaşık 15-20 bin dolar para olan fakirler yaratacaktır. Bu durum çift böbrekle ama cebinde beş para olmadan dolaşmaktan daha mı kötüdür?

Bana kalırsa organ nakli hemen yasallaştırılmalıdır. Hatta bu işi ilk yapan ülke olmak Türkiye'ye diğer ülkeler karşısında ciddi bir avantaj sağlayacak, ilk olmanın bütün meyvelerini toplayacaktır. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası var. Neden bir İstanbul Böbrek Borsası da olmasın?